ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **V. Š.,** zastoupená JUDr. Václavem Bubeníkem, advokátem se sídlem Cihlářova 167/4, Moravská Třebová, proti žalovanému: **Rozhodčí orgán Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky,** se sídlem Orlická 2020/4, Praha 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2018, č. j. RO/3752+3753/17Mi, sp. zn. S-SP-VZP-17-02943712-E859, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích ze dne 29. 5. 2018, č. j. 52 Ad 5/2018 – 73,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 31. 1. 2018, č. j. RO/3752+3753/17Mi, sp. zn. S-SP-VZP-17-02943712-E859 (dále jen „napadené rozhodnutí“) bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzena rozhodnutí Regionální pobočky Hradec Králové, pobočky pro Královéhradecký a Pardubický kraj (dále jen „prvostupňový správní orgán“), a to jednak platební výměr ze dne 7. 12. 2017, č. 4940026660, jímž byla žalobkyni uložena povinnost uhradit dlužné pojistné za zdravotní pojištění ve výši 42 131 Kč, a platební výměr ze dne 7. 12. 2017, č. 2840036135, jímž byla žalobkyni uložena povinnost zaplatit penále ve výši 100 970 Kč (společně též „prvostupňová správní rozhodnutí“), přičemž tyto

platební výměry byly vydány na základě vyúčtování plateb pojistného za období 19. 7. 2003 – 19. 8. 2017 z důvodu zjištění, že žalobkyně neuhradila v zákonem stanoveném termínu pojistné na zdravotní pojištění.

[2] Dne 6. 12. 2006 byl na majetek žalobkyně jakožto úpadce prohlášen konkurs, který byl následně zrušen nabytím právní moci rozhodnutí o zrušení konkursu dne 29. 12. 2015, a to z důvodu, že majetek konkursní podstaty nepostačoval k úhradě nákladů konkursu. V konkursním řízení byla žalovaným přihlášena jako pohledávka z dlužného pojistného mimo jiné i částka ve výši 42 131 Kč, přičemž se jednalo o dlužné pojistné žalobkyně vzniklé před prohlášením konkursu v období od 19. 7. 2003 do 5. 12. 2006, když toto dlužné pojistné na zdravotním pojištění bylo na základě vyúčtování přihlášeno jako pohledávka před podstatou.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně u Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích (dále jen „krajský soud“) žalobu, jíž se domáhala jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Namítala, že žalovaný nesprávně zhodnotil povahu lhůty dle § 16 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, v rozhodném znění (dále jen „zákon o pojistném“), když ji považoval za promlčecí místo prekluzivní; stejně tak nesprávně posoudil zahájení konkursního řízení jako důvod pro stavění této lhůty. Odkázala na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2007, č. j. 9 Afs 86/2007 - 161, podle nějž na otázku prekluze i promlčení je třeba aplikovat právní předpisy platné a účinné ke dni vzniku dluhu, dále citovala z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 3 Ads 24/2008 - 119, a rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12. 3. 2007, č. j. 15 Ca 201/2006 - 22, které podporují její názor, že lhůta k předepsání a vymáhání pojistného na zdravotním pojištění je lhůtou prekluzivní, a pojistné je tak třeba ve lhůtě 5 let ode dne splatnosti předepsat pravomocně. Citovala taktéž z rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2010, č. j. 5 Afs 86/2009 - 55, které se vztahuje k otázce stavění promlčecí lhůty. Vyslovila názor, že běh prekluzivních lhůt se nepřerušuje ani nestaví, díky čemuž dospěla k závěru, že pokud zahájení řízení nemá vliv na plynutí prekluzivní lhůty a přihláška do konkursního řízení má stejné účinky jako uplatnění práva u soudu, pak podání přihlášky nemohlo mít žádný vliv na uplynutí lhůty pro předepsání a vyměření pojistného; žalobkyně proto měla za to, že v jejím případě došlo k prekluzi práva doměřit jí pojistné v rozsahu předmětných platebních výměrů. Dále brojila proti posouzení, že podání přihlášky do konkursního řízení, stejně jako oznámení o zahájení správního řízení ve věci porušení povinnosti odvádět pojistné na veřejném zdravotním pojištění, má povahu úkonů vedoucích ke zjištění pojistného. Tyto námitky žalobkyně uvedla již v odvolání proti prvostupňovým správním rozhodnutím, přesto jí bylo vyměřeno pojistné a penále, i když toto právo již bylo prekludováno, což měl žalovaný zohlednit z moci úřední.

[4] Krajský soud rozsudkem ze dne 29. 5. 2018, č. j. 52 Ad 5/2018 – 73 (dále jen „napadený rozsudek“) podanou žalobu zamítl. Shrnul, že mezi účastníky vznikl spor týkající se aplikace § 20 odst. 8 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, v rozhodném znění (dále jen „zákon o konkursu“), z něhož vyplývá, že přihláška pohledávky má na běh promlčecí lhůty a zánik práv stejné účinky jako uplatnění práva u soudu. Správní orgány vycházely z názoru, že nedošlo k promlčení dlužného pojistného a

penále z důvodu, že prohlášením konkursu na majetek žalobkyně došlo ke stavění promlčecích a prekluzivních lhůt ohledně pohledávek, které byly řádně přihlášeny v konkursním řízení; žalobkyně naopak tvrdila, že konkursní řízení nemělo žádný vliv na plynutí prekluzivní lhůty stanovené v § 16 odst. 1 a 2 zákona o pojistném. Krajský soud dále konstatoval, že přestože žalobkyně navozovala dojem, že správní orgány nesprávně postupovaly při aplikaci právních předpisů, vycházel žalovaný ze stejného znění § 16 odst. 1 zákona o pojistném, jaké uvedla žalobkyně v podané žalobě, tedy ze znění tohoto ustanovení účinného do 30. 11. 2011. Správní orgány taktéž nepopíraly skutečnost, že podle konstantní soudní judikatury je zmíněná lhůta svou povahou prekluzivní.

[5] Dále krajský soud uvedl, že v případě, kdy na majetek plátce zdravotního pojištění byl prohlášen konkurs, nelze uplatnění přihlášky pohledávky v konkursním řízení považovat za úkon směřující ke zjištění výše pojistného nebo jeho vyměření ve smyslu § 16 odst. 1 zákona o pojistném, jenž má za následek, že počne běžet promlčecí lhůta; to však správní orgány ani netvrdily. V takovém případě je třeba dle krajského soudu naopak, jak ostatně učinily i správní orgány v projednávané věci, vycházet z § 20 odst. 8 zákona o konkursu, podle nějž přihláška pohledávky dlužného pojistného v konkursním řízení má stejné účinky jako uplatnění práva u soudu, promlčecí lhůta v projednávané věci tedy po dobu konkursního řízení neběžela. Daný případ srovnal s otázkou promlčení práva vymáhat daňové nedoplatky, který byl řešen v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 1. 2012, č. j. 1 Afs 43/2011 - 64. Dle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2011, sp. zn. 29 Cdo 1063/2011, je triviální závěr plynoucí z jednoznačné dikce § 20 odst. 8 zákona o konkursu, že také přihláška veřejnoprávní pohledávky staví běh promlčecích a prekluzivních lhůt. Krajský soud připustil, že podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2010, č. j. 5 Afs 86/2009 - 55, se občanský zákoník zásadně vztahuje toliko na práva a povinnosti soukromoprávní povahy, nikoliv povahy veřejnoprávní, to však samozřejmě platí jen tehdy, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Tímto zvláštním zákonem byl v dané věci právě § 20 odst. 8 zákona o konkursu, přičemž právní režim veřejnoprávní pohledávky žalovaného byl shodný s režimem pohledávek soukromoprávních. Žalobkyně se proto mýlí v tom, že v dané věci neměla přihláška pohledávky v konkursním řízení žádný vliv na přerušení zmíněné prekluzivní lhůty.

[6] Dle krajského soudu je taktéž nevýznamný nesouhlas žalobkyně s tím, že podání přihlášky pohledávky do konkursního řízení má povahu úkonu vedoucího ke zjištění výše pojistného, neboť žalovaný jednak správně poukázal na § 20 odst. 8 zákona o konkursu, druhak nikde v odůvodnění napadeného rozhodnutí neuvedl, že by tuto přihlášku pohledávky považoval za úkon přerušující běh promlčecí lhůty ve smyslu § 16 odst. 1 zákona o pojistném. Krajský soud pak souhlasil s názorem žalobkyně, že úkonem ke zjištění výše pojistného nebo jeho vyměření dle § 16 odst. 1 zákona o pojistném není oznámení o zahájení správního řízení ve věci porušení povinnosti odvádět pojistné na veřejné zdravotní pojištění, v němž se dlužník pouze informuje o výši dlužné částky.

[7] Krajský soud pak uzavřel, že v předmětné věci se jednalo o dlužné pojistné, které vzniklo v období 19. 7. 2003 – 5. 12. 2006, přičemž dnem prohlášení konkursu 6. 12. 2006 došlo ke stavění prekluzivní lhůty. Od tohoto okamžiku do právní moci rozhodnutí soudu o zrušení konkursu dne 29. 12. 2015 tato lhůta vůbec neběžela. Předmětné platební výměry

byly vydány dne 7. 12. 2017 a rozhodnutí o odvolání bylo žalobkyni doručeno dne 8. 2. 2018, pročež do tohoto okamžiku ještě nemohla uplynout pětiletá prekluzivní lhůta ve smyslu § 16 odst. 1 či 2 zákona o pojistném. Stejný závěr se dle krajského soudu týká i platebního výměru, kterým bylo žalobkyni vyměřeno penále, neboť podle § 19 téhož zákona se u penále, pokud jde o jeho splatnost, způsob placení, vymáhání, promlčení a vrácení přeplatku, postupuje stejně jako u dlužného pojistného.

II. Kasační stížnost žalobkyně a vyjádření žalovaného

[8] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) kasační stížnost, ve které navrhla napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[9] Stěžovatelka v kasační stížnosti tvrdí, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť právní otázka v posouzení prekluze práva vyměřit dlužné pojistné nebyla krajským soudem v předcházejícím řízení vyřešena správně. Odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 3 Ads 24/2008 - 119, dle nějž lhůtu stanovenou § 16 odst. 1 zákona o pojistném je nutno vykládat jako svou povahou prekluzivní, přičemž krajský soud dle jejího názoru z tohoto závěru nevyvodil náležité důsledky, neboť ztotožňuje prekluzivní lhůtu s promlčecí. Běh prekluzivní lhůty se totiž nepřerušuje, uplatněním se tato lhůta ani nestaví; pouze pokud by tak zákon určil výslovně, mohlo by mít učinění úkonu za následek, že prekluzivní lhůta počne plynout znovu. Pro plynutí prekluzivních lhůt je irelevantní aplikace ustanovení soukromého práva týkajících se promlčení, neboť pro něj platí odlišná konstrukce (přerušení, pokračování, stavění či nové rozběhnutí lhůty), kterou nelze mechanicky aplikovat na institut svou podstatou odlišný. Názor o vlivu podání přihlášky pohledávky do konkurzního řízení na plynutí promlčecí lhůty je dle stěžovatelky sice v podstatě správný, avšak neaplikovatelný na lhůty prekluzivní. Domnívá se totiž, že následek v podobě stavění prekluzivní lhůty by musel plynout přímo ze zákona. Poukázala dále na usnesení ze dne 30. 11. 2010, č. j. 5 Afs 86/2009 - 55, v němž v případě promlčecí lhůty Nejvyšší správní soud trval na doslovném výkladu zákona a nepřiznal zahájení a pokračování v exekučním řízení, které je bezesporu uplatněním práva, účinek stavění promlčecí lhůty, pokud tento nebyl zákonem jednoznačně a výslovně stanoven. Stěžovatelka proto dovozuje, že jestliže je judikaturou požadováno, aby stavění promlčecí lhůty bylo stanoveno explicitně, jinak tento účinek nenastává, tím spíše to musí platit pro prekluzi práva, se kterou se takový účinek ani teoreticky nespojuje. Zákon o konkurzu nemá samostatnou úpravu promlčení a prekluze, ale ani neobsahuje ustanovení, jaké účinky má podání takové přihlášky, nýbrž toliko konstatuje, že tyto účinky jsou shodné jako při uplatnění práva u soudu. Uplatnění pohledávky z dlužného pojistného se ovšem neděje u soudu, tím méně proto může mít jakékoli účinky pro plynutí prekluzivní lhůty; zákon o pojistném navíc spojuje nový počátek lhůt vždy s aktivitou zdravotní pojišťovny a jejími úkony směřujícími k plátci, nikoliv se zahajováním soudního řízení. Jestliže tedy přihláška pohledávky do konkursního řízení má pro plynutí lhůt účinek uplatnění práva u soudu, není to dle stěžovatelky v projednávaném případě fakticky žádný účinek, neboť příslušný právní předpis nespojuje s uplatněním práva u soudu žádné následky pro běh lhůty, když tato práva se neuplatňují u soudu; toliko opravné prostředky zásadně nemající vliv na již běžící

lhůty. Tento závěr pak dle stěžovatelky musí platit i pro pohledávky vzniklé až během konkursního řízení, které samo o sobě netvoří překážku pro postup zdravotní pojišťovny v řízení.

[10] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatelka je v řízení zastoupena advokátem dle § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou splněny i obsahové náležitosti stížnosti dle § 106 s. ř. s.

[12] Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a přípustně uplatněných důvodů. Stěžovatelka uplatňuje kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nesprávné posouzení právní otázky.

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Dle § 16 odst. 1 zákona o pojistném platilo, že *„právo předepsat dlužné pojistné se promlčuje za pět let ode dne splatnosti. Byl-li proveden úkon ke zjištění výše pojistného nebo jeho vyměření, plyne nová promlčecí lhůta ode dne, kdy se o tom plátce pojistného dozvěděl.“* Dle odst. 2 téhož ustanovení *„právo vymáhat pojistné se promlčuje ve lhůtě pěti let od právní moci platebního výměru, jímž bylo vyměřeno. Promlčecí doba neběží po dobu řízení u soudu.“*
[15] Dle § 20 odst. 8 zákona o konkurzu *„přihláška pohledávky má pro běh lhůty pro promlčení a zánik práv stejné účinky jako uplatnění práva u soudu.“*

[16] Nejvyšší správní soud nejprve odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12. 3. 2007, č. j. 15 Ca 201/2006 – 22, publikovaný pod č. 1240/2007 Sb. NSS (všechna v tomto rozsudku uvedená rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz), v němž zaujal jednoznačné stanovisko k otázce povahy institutu promlčení pojistného na veřejné zdravotní pojištění dle § 16 zákona č. 592/1992 Sb., když judikoval, že *„o promlčení (v soukromoprávním smyslu) se v předpisech veřejného práva jedná pouze tehdy, pokud takový předpis v rámci ustanovení pojednávajících o promlčení stanoví, že správní orgán přihlíží k promlčení jen k námitce účastníka řízení. Pokud takovéto ustanovení veřejnoprávní předpis neobsahuje, je tím de facto míněna prekluze, ke které správní orgán přihlíží z úřední povinnosti. Pětiletá lhůta k předepsání a vymáhání pojistného na zdravotní pojištění stanovená v § 16 odst. 1 a 2 zákona ČNR č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, je lhůtou prekluzivní, a nikoliv promlčecí.“* (shodně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 3 Ads 24/2008 - 119). Nejvyšší správní soud tedy dává stěžovatelce za pravdu, že lhůta dle § 16 odst. 1 zákona o pojistném je svou povahou prekluzivní; charakter této lhůty však shodně posoudil i krajský soud v napadeném rozsudku. Skutečnost, že krajský soud v něm, ostatně jako níže i Nejvyšší správní soud, vychází ze znění § 16 zákona o pojistném a používá tam uvedený termín „promlčecí lhůta“

nikterak nezpochybňuje výše citované závěry; podstatný je způsob nakládání s touto lhůtou (tj. že k jejímu uplynutí správní orgán musí přihlédnout *ex offo*), nikoliv její pojmenování.

[17] Podstatnou právní otázkou v projednávané věci je posouzení, zdali přihláška pohledávky zdravotní pojišťovny vzniknuvší na veřejném zdravotním pojištění před zahájením konkurzního řízení staví ve smyslu § 20 odst. 8 zákona o konkurzu běh fakticky prekluzivní lhůty dle § 16 odst. 1 zákona o pojistném. Nejvyšší soud v usnesení ze dne 28. 4. 2011, č. j. 29 Cdo 1063/2011 - 541 (všechna v tomto rozsudku uvedená rozhodnutí Nejvyššího soudu jsou dostupná na www.nsoud.cz) konstatoval, že *„poměrem zákona o konkursu a vyrovnání k zákonu o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění se pak Nejvyšší soud zabýval v usnesení ze dne 31. května 2007, sp. zn. 29 Odo 709/2005, uveřejněném pod číslem 21/2008 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále též jen „R 21/2008“), a to se stejným výsledkem jako v R 52/2007 (totiž, že i při uspokojení pohledávek vzešlých z úpravy obsažené v posledně označeném zákonu se v případě, že plátce pojistného se ocitne v konkursu, uplatní omezení stanovená zákonem o konkursu a vyrovnání)* (...) *v intencích těchto - judikatorně ustálených - závěrů Nejvyššího soudu a Ústavního soudu je závěr, podle kterého také přihláška veřejnoprávní pohledávky staví běh promlčecích a prekluzívních lhůt závěrem triviálním, plynoucím z jednoznačné dikce § 20 odst. 8 zákona o konkursu a vyrovnání“*; ústavní stížnost směřující proti citovanému usnesení byla usnesením Ústavního soudu ze dne 15. 7. 2011, sp. zn. IV. ÚS 1951/11 (všechna v tomto rozsudku uvedená rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na www.nalus.usoud.cz) odmítnuta s odůvodněním, že *„věřitelé veřejnoprávních i soukromoprávních pohledávek přihlášených do konkursního řízení mají v tomto řízení stejné či rovné postavení; tento závěr zřetelně plyne i z výše citovaného nálezu ze dne 7. 4. 2005, sp. zn. I. ÚS 544/02; z toho pak plyne požadavek na nediskriminační výklad a aplikaci výše citovaného ustanovení § 20 odst. 8 zákona o konkursu a vyrovnání, jemuž obecné soudy ve svých rozhodnutích dostály“*.

[18] Na podkladě výše citovaných závěrů pak Krajský soud v Plzni v rozsudku ze dne 30. 11. 2011, č. j. 57 Af 54/2010 – 25, uvedl, že *„ustanovení § 20 odst. 8 zákona o konkursu a vyrovnání je ve vztahu k zákonu o správě daní a poplatků ustanovením speciálním. Je-li možné do konkurzního řízení přihlásit jak soukromoprávní, tak veřejnoprávní pohledávky a z ustanovení § 20 odst. 8 zákona o konkurzu a vyrovnání nevyplývá, že by se mělo vztahovat toliko na pohledávky soukromoprávní, nelze dospět k jinému závěru, než že dopadá i na pohledávky veřejnoprávní. Na spornou otázku je tudíž nutné odpovědět tak, že ustanovení § 20 odst. 8 zákona o konkursu a vyrovnání, stavící běh promlčecích a prekluzívních lhůt, je nutné aplikovat i na veřejnoprávní pohledávky.“*

[19] V rozsudku ze dne 11. 1. 2012, č. j. 1 Afs 43/2011 - 64, Nejvyšší správní soud k námitce, že ustanovení zákona o konkursu týkající se běhu promlčecí lhůty se nepoužije v případě daňové pohledávky, odkázal na judikaturu Nejvyššího soudu (rozsudky ze dne 28. 1. 2002, sp. zn. 29 Cdo 95/2000, ze dne 31. 5. 2006, sp. zn. 29 Odo 730/2004, a usnesení ze dne 28. 4. 2011, sp. zn. 29 Cdo 1063/2011), přičemž převzal závěr, že také přihláška veřejnoprávní pohledávky staví běh promlčecích a prekluzívních lhůt. Dále uvedl, že *„po dobu trvání konkursu nebylo možno zahájit řízení o výkon rozhodnutí [§ 14 odst. 1 písm. e) zákona o konkursu, srov. usnesení NS ze dne 14. 4. 2011, sp. zn. 20 Cdo 1378/2009].* (...) *Nejvyšší správní soud se ztotožňuje též s hodnocením významu usnesení*

rozšířeného senátu ze dne 30. 11. 2010, č. j. 5 Afs 86/2009 – 55, publ. pod č. 2242/2011 Sb. NSS. Podle něj se občanský zákoník zásadně vztahuje toliko na práva a povinnosti soukromoprávní povahy, nikoli povahy veřejnoprávní (bod 21). To však samozřejmě platí jen tehdy, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak (shodně bod 18). Tímto zvláštním zákonem byl v nyní posuzované věci právě § 20 odst. 8 zákona o konkursu; jak bylo uváděno obsáhle shora, v konkursním řízení byl právní režim veřejnoprávní pohledávky žalovaného shodný s režimem pohledávek soukromoprávních. (...) *§ 70 odst. 3 in fine zákona o správě daní* (novelizovaný zákonem č. 296/2007 Sb., s účinností od 1. 1. 2008), *podle něhož promlčecí lhůta rovněž neběží po dobu přihlášení nedoplatku v insolvenčním řízení, byl do zákona doplněn jen z důvodu odstranění interpretačních pochybností. Na závěru o deklarativním charakteru § 70 odst. 3 in fine v jeho posledním znění ve vztahu k zákonu o konkursu se shoduje i Nejvyšší správní soud.*" V rozsudku ze dne 27. 8. 2014, č. j. 8 Afs 69/2013 – 32, pak Nejvyšší správní soud doplnil, že tento výklad stojí na principu „*poskytnout právní jistotu všem věřitelům (postaveným v konkursním řízení na roveň), že se jejich právo vymáhat pohledávku řádně do konkursního řízení přihlášenou nepromlčí během tohoto řízení, ale nebude-li uspokojena v konkursu zcela nebo z části, mohou po jeho skončení znovu své právo uplatnit, promlčecí lhůta se proto staví po dobu trvání konkursu.*"

[20] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s úvahou krajského soudu, že na projednávanou věc lze plně vztáhnout judikaturu k otázce promlčení práva vymáhat daňové nedoplatky. V nyní řešeném případě se totiž jedná o obdobnou situaci jako ve výše citovaných rozhodnutích, neboť pohledávka zdravotní pojišťovny na veřejné zdravotní pojištění má stejně jako pohledávka správce daně na daňový nedoplatek veřejnoprávní povahu; zákon o pojistném stejně jako zákon o správě daní a poplatků výslovně nestanovil, že přihlášení takové pohledávky do konkurzního řízení staví promlčecí (prekluzivní) lhůtu, nýbrž tento závěr byl v obou případech učiněn na základě ustanovení zvláštního zákona, jímž je § 20 odst. 8 zákona o konkurzu. Příhodná je též argumentace k povaze zákonem č. 296/2007 Sb. novelizovaného § 70 odst. 3 zákona o správě daní a poplatků, dle níž byl stejný následek, totiž stavění promlčecí (prekluzivní) lhůty pro vybrání daňového nedoplatku přihlášením příslušné pohledávky do konkurzního řízení, aplikovatelný i bez výslovné zákonné úpravy v zákoně o správě daní a poplatků, neboť dané ustanovení nikterak nemění dosavadní výklad, nýbrž pouze z důvodů interpretačních pochybností explicitně deklaruje již existující právní konstrukci. Jestliže tedy i před výslovným zakotvením stavění této lhůty v zákoně o správě daní a poplatků bylo toto možné pouze na základě aplikace zákona o konkurzu, je to logicky stejně tak možné i bez výslovné úpravy v zákoně o pojistném. Taktéž citované úvahy o účelu takového přístupu jsou velmi příléhavě použitelné na projednávanou věc, neboť jistě i zdravotní pojišťovna, která se o jí spravovanou pohledávku stará s péčí řádného hospodáře, má (stejně jako správce daně) požívat právní jistoty, že nedojde k jejímu promlčení (prekluzi) během probíhajícího konkurzního řízení. Nejvyšší správní soud proto považuje nastolenou otázku za jednoznačně prejudikovanou v natolik obdobné právní otázce, že výše citovaná judikatura je plně použitelná na projednávanou věc, přičemž nemá důvod se od jí přijatých závěrů jakkoli odchýlit.

[21] Stěžovatelka v kasační stížnosti odkazovala na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2010, č. j. 5 Afs 86/2009 – 55, v němž dospěl k závěru, že „*soudní výkon rozhodnutí k vymožení nedoplatku cla, jehož promlčení se řídí*

ustanovením § 282 celního zákona ve znění účinném od 1. 1. 1993 do 30. 6. 2002 nezpůsobuje stavění promlčecí lhůty podle § 112 občanského zákoníku po dobu trvání řízení o výkon rozhodnutí." Nejvyšší správní soud upozorňuje, že již v tomto usnesení taktéž připustil, že pokud by se „*za určitých okolností promlčecí lhůta stavěla, muselo by to pro příslušný celní dluh vyplývat z jiného ustanovení nežli z § 282 celního zákona*". Stavění promlčecí (prekluzivní) lhůty v důsledku konkurzního řízení plyne z § 20 odst. 8 zákona o konkurzu. Toto ustanovení pro pohledávky vzniknuvší na základě soukromého práva odkazuje na § 112 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů; pro oblast práva veřejného je však samo přímo speciálním pravidlem vůči všem odlišným úpravám problematiky promlčení a prekluze uvedeným ve složkových předpisech. Jinak řečeno, pro veřejnoprávní pohledávku, o niž se jedná i v projednávaném případě, lze dovodit stavění promlčecí lhůty po dobu trvání konkurzního řízení právě na základě zvláštní úpravy § 20 odst. 8 zákona o konkurzu, jež se vztahuje na pohledávky soukromoprávní i veřejnoprávní. Kasační námitky stěžovatelky proto nejsou důvodné.

IV. Závěr a náhrada nákladů řízení

[22] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že nebyla naplněna žádná ze stěžovatelkou uplatněných kasačních námitek; neshledal ani vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s., věty poslední. O věci přitom rozhodoval bez jednání za podmínek § 109 odst. 2 s. ř. s.

[23] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobkyně neměla v tomto kasačním řízení úspěch a úspěšnému žalovanému nevznikly náklady přesahující jeho běžnou úřední činnost. Proto soud vyslovil, že žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému ji Nejvyšší správní soud nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. března 2019

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu